

ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОТВОРУ ПРИКМЕТНИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ФАХОВОЇ СУБМОВИ ВЕТЕРИНАРІЇ

Досліджуються продуктивні способи словотворення в сучасній англійській субмові ветеринарії. Здійснено спробу розглянути продуктивні словотвірні моделі прикметників, дослідити особливості їх функціонування в англійській мові та визначити найпродуктивніші словотвірні моделі.

Ключові слова: словотвір, субмова, продуктивний, прикметник.

Исследуются продуктивные способы словообразования в современном английском субязыке ветеринарии. В работе предпринята попытка рассмотреть продуктивные словообразовательные модели прилагательных, исследовать особенности их функционирования в английском языке и определить наиболее продуктивные словообразовательные модели.

Ключевые слова: словообразование, субязык, продуктивный, прилагательное.

The article deals with the problem of the productive ways of word-formation in Modern English of the Veterinary Sublanguage. The attempt is made to consider productive lexical models of adjectives, to investigate the peculiarities of their functioning in the English language and to determine the most productive word-formation models.

Key words: word-formation, sublanguage, productive, adjective.

Питання поповнення словникового складу англійської мови за рахунок словотвору перебуває в центрі уваги лінгвістів. Про це свідчать праці, присвячені вивченню різних аспектів нових слів [24; 5; 10; 9; 16; 1; 34; 32; 28; 29 та ін.]. Актуальність зазначеної проблеми зумовлена насамперед тим, що її розв'язання нерозривно пов'язане з виявленням системного характеру словотвору, що дозволяє визначити і прогнозувати основні тенденції розвитку мови.

Мета статті – виявити продуктивні способи словотвору в сучасній англійській субмові ветеринарії. Об'єктом дослідження стала ветеринарна термінологія англійської мови. Предмет дослідження – основні способи утворення прикметників у ветеринарній термінології.

Матеріалом дослідження слугували 1 448 прикметників, отриманих методом суцільної вибірки із фахових термінологічних словників [3; 4] та фахової літератури англійською мовою [31; 33].

У сучасному мовознавстві словотвір розуміється як процес і як результат процесу. Відтак, вивчення словникового складу мови здійснюють у двох аспектах: синхронічному і діахронічному. Якщо до сфери синхронічного словотвору зазвичай відносять вивчення результатів процесу, структурно-семантичних відносин, що існують між лексичними одиницями на певному етапі розвитку мови, то вивчення процесу не можна так само беззастережно віднести лише до діахронічного словотвору, оскільки „мова певної епохи – це мова, що існує і розвивається у часі, тобто містить у собі момент діахронії” [18, с. 69]. Особливо тісно пов'язані процес і результат процесу в словах, які є новоутвореннями. Саме ця діалектична єдність результату словотвірного процесу і самого процесу дозволила дослідникам виділити в синхронічному словотворенні два його аспекти: статичний і динамічний [19, с. 103–113].

Спосіб словотворення як одиниця класифікації, що об'єднує низку однотипних словотворчих моделей, має різний зміст у синхронічному та діахронічному словотворенні. У діахронічному словотворенні поняття способу пов'язують із визначенням формальних засобів, за допомогою яких утворюються похідні слова. У синхронії способи словотвору розглядають як способи вираження словотвірного значення (СЗ) [8, с. 201]. Однак, оскільки при динамічному підході до синхронії неможливо виключити вивчення процесу, то і в понятті способу словотвору необхідно враховувати цю, за висловом М.Д. Степанової, „потенційну діахронію” на синхронічному рівні [20, с. 117]. Відтак доцільне виділення у понятті словотвірного способу двох аспектів: статичного (= спосіб вираження СЗ) і динамічного (= як можуть бути утворені нові слова).

Продуктивність належить до переліку основних понять, якими оперує словотвір. Незважаючи на значну кількість праць, присвячених вивченню проблеми продуктивності, вона не може вважатися остаточно розв'язанню (пор. [14; 15; 25]). Найбільш загальною ознакою продуктивності, що експліцитно або імпліцитно міститься у більшості праць зі словотвору, є здатність словотвірної моделі до новоутворень. Так, О.С. Ахманова вважає модель продуктивною, якщо „вона придатна для утворення нових слів і форм, зрозумілих мовцем на цій мові” [3,

с. 365]. Аналогічної думки дотримується О.А. Земська [8, с. 216]. Такий підхід враховує лише загальну характеристику досліджуваного поняття. Однак словотвірна продуктивність – явище неоднорідне. Про це свідчать спроби дослідників уточнити згадане поняття в плані синхронії-діахронії [30, с. 205; 7, с. 216], норми і системи [21], мови і мовлення [27; 26, с. 124-128], зв'язку екстралінгвістичних та лінгвістичних чинників, що сприяють реалізації словотворчих потенцій моделей (пор. [2; 10; 22]).

На необхідність врахування синхронії і діахронії в понятті продуктивності вказує О.А. Земська, яка слідом за М. Докулілом, пропонує розмежувати в словотворі емпіричну й системну продуктивність. Емпіричною продуктивністю, на її думку, характеризують моделі, за якими утворюються нові слова в той чи інший період часу. Продуктивність моделі встановлюють емпіричним шляхом на основі аналізу новоутворень певної епохи. Таким чином, емпірична продуктивність – поняття діахронічного словотвору, вона пов'язана з дією екстралінгвістичних факторів. Системна продуктивність залежить від внутрішньомовних факторів і визначається сукупністю обмежень, які накладаються системою на ту чи іншу модель. Із цього випливає, що системна продуктивність – поняття синхронічного словотворення [6, с. 216]. Н.Д. Арутюнова також вказує на необхідність розрізняти власне лінгвістичні чинники і немовні фактори під час аналізу продуктивних словотворчих моделей [2, с. 56]. Аналогічної точки зору дотримується Л.В. Сахарний, пов'язуючи поняття продуктивності з факторами, від яких залежить реалізація моделі [17, с. 147–155]. Деякі дослідники виявляють залежність між продуктивністю моделі та її використанням у певному функціональному стилі [15; 13]. Продуктивність пов'язують також із розмежуванням у словотворенні понять норми і системи. Так, М.Д. Степанова зазначає, що продуктивність/непродуктивність моделі нерелевантні для статичного аспекту норми і системи, однак для динамічного аспекту системи, який включає насамперед системні й оказіональні неологізми, продуктивність має першочергове значення, оскільки системні утворення будуються переважно за продуктивними моделями [21, с. 5–10]. Ще одним напрямом в уточненні поняття продуктивності є виділення типів продуктивності залежно від характеру новоутворень. Беручи до уваги те, що нові слова можуть бути або неологізмами, або оказіональними і потенційними словами, Г.Н. Шевченко пропонує виділити два типи продуктивності. Перший тип продуктивності слугує для утворення неологізмів, які функціонують на семантичному рівні й основною функцією яких є функція номінативна. Другий тип продуктивності слугує переважно для створення оказіоналізмів, що функціонують на метасеміотичному рівні [25, с. 63]. Зазначається, що саме через відсутність чіткого розмежування цих типів продуктивності згадана проблема не отримала остаточного розв'язання.

На нашу думку, таке розуміння продуктивності не може бути покладене в основу розмежування моделей, що діють на рівні мови й мовлення, оскільки в понятті продуктивності не можна чітко виділити два запропонованих типи. Додамо також, що відсутні також надійні критерії розмежування неологізмів і оказіональних слів. Спірне і твердження про те, що існують абсолютно продуктивні моделі, за якими переважно утворюються потенційні слова. Визнаючи важливість розмежування словотвірних моделей залежно від типів новоутворення, зазначимо, що в подібних випадках доцільніше оперувати поняттями продуктивності та активності.

Як уже згадувалося вище, багато лінгвістів вважають здатність моделі до новоутворень основною ознакою її продуктивності. Однак словотвірні моделі можуть мати різний ступінь продуктивності. Це зумовлює необхідність враховувати не лише якісні, а й кількісні характеристики при визначенні продуктивних словотворчих моделей. Об'єднання таких різнорідних характеристик у понятті продуктивності не сприяє його конкретизації. Окрім того, обмеження поняття продуктивності рамками новоутворень виключає застосування зазначеного поняття до моделей, за якими утворені численні лексичні одиниці, що функціонують в нормі мови. У зв'язку з цим видається слушною пропозиція О.С. Кубрякової розрізняти у складі моделі як різні її якості продуктивність і активність [11, с. 384]. Під продуктивністю О.С. Кубрякова розуміє кількісну характеристику словотвірної моделі, яка визначається обсягом словотвірного ряду. Активність – це якісна характеристика словотвірної моделі, що свідчить про її здатність до новоутворень. У нашій роботі за основу прийнято визначення продуктивності словотвірних моделей, дане О.С. Кубряковою. Таким чином, в дослідженні словотвірні моделі описуються лише в термінах продуктивності, оскільки активність моделей задана самим матеріалом дослідження. Необхідно також зазначити, що продуктивність розглядається нами у зв'язку з дією лінгвістичних закономірностей реалізації словотвірних моделей.

Розуміння продуктивності як кількісної характеристики моделей тісно пов'язане з питанням про розробку об'єктивних критеріїв ступеня їх продуктивності, що зумовило необхідність введення таких понять, як поріг продуктивності [23, с. 19; 14, с. 48–53] і коефіцієнт продуктивності [12, с. 33]. Так, О.Ю. Халілова виділяє поріг продуктивності на основі співвідношення кількості нових слів і слів, відібраних з нормативних словників. Всі досліджувані моделі поділяють на непродуктивні (від 0 до 10%), потенційно-продуктивні (від 10 до 30 %) і продуктивні (понад 30 %). О.К. Новікова [14, с. 48–53] встановлює поріг продуктивності моделей, спочатку обчисливши процентне співвідношення досліджуваних моделей вибірки до загальної кількості моделей вибірки в усіх термінологічних підсистемах, а потім, виділивши моделі, між якими фіксується значний кількісний розрив, приймає найменший показник попереднього ряду за поріг. У такий спосіб виявляються моделі двох видів: продуктивні та непродуктивні. С.Ф. Леонтєва [12, с. 33] для визначення продуктивності афіксальних моделей встановлює коефіцієнт продуктивності, під яким розуміє відношення кількості новоутворень із певним афіксом до загальної кількості слів із цим афіксом в характерному для нього стилі. Дослідниця розрізняє продуктивні і малопродуктивні моделі. Аналіз критеріїв ступеня продуктивності, що був запропонований у зазначених вище працях, показав, що вибір порогу продуктивності і величина коефіцієнта продуктивності залежать від характеру матеріалу і безпосередніх цілей дослідження. Отже, розглянуті поняття порогу та шкали продуктивності, незважаючи на властивий їм елемент суб'єктивності, можуть бути використані для уточнення ступеня продуктивності словотворчих моделей.

У нашій роботі під коефіцієнтом продуктивності способу словотворення розуміється кількісне відношення прикметників, утворених за допомогою цього способу, до загальної кількості прикметників нашої вибірки. Виходячи з розмежування понять активності та продуктивності, для моделей нашої вибірки встановлюється поріг продуктивності, що дорівнює 10-ти новоутворенням. Вибір зазначеного кількісного показника зумовлюється самим матеріалом дослідження: моделі прикметників, що залишилися за порогом продуктивності, представлені в нашому матеріалі одиничними новоутвореннями. Наприклад: *co-* + *a* (...), *pro-* + *a* (...), *n* + *-al* (...), *n* + *-y* (...), де *a* – *adjective* (прикметник), *n* – *noun* (іменник).

Таким чином, до продуктивних в нашому матеріалі віднесені всі структурні моделі, за якими утворено понад 10 прикметників. При кількісному показнику менше 10 новоутворень модель вважаємо такою, що перебуває за порогом продуктивності. На цій підставі з матеріалу дослідження виключаються 249 прикметників, у результаті чого обсяг вибірки склав 1 448 прикметникових утворення.

Аналіз зазначеної вибірки дозволив виділити такі продуктивні структурні моделі: 14 суфіксальних, 16 префіксальних, 3 моделі складних і 2 моделі конвертованих прикметників. Загальна кількість продуктивних моделей активного ад'єктивного словотворення дорівнює 35. Дані про продуктивність виділених моделей подані в табл. 1.

Найбільш продуктивними суфіксами прикметників є: *-able* (наприклад, *filterable*), *-ant* (*ruminant*), *-ar* (*muscular*), *-ary* (*axillary*), *-ed* (*striped*), *-ent* (*purulent*), *-al* (*arterial*), *-ic* (*adrenic*), *-ical* (*surgical*), *-id* (*thyroid*), *-ing* (*breathing*), *-ive* (*digestive*), *-less* (*flightless*), *-ory* (*auditory*), *-ous* (*cutaneous*), *-tic* (*atretic*), *-y* (*bloody*).

Серед найбільш продуктивних префіксів: *ab-* (*abrupt*), *anti-* (*antiplague*), *co-/con-* (*concave*), *ecto-* (*ectotroph*), *endo-* (*endocardiac*), *epi-* (*epigene*), *extra-* (*extrabold*), *inter-* (*interclass*), *intra-* (*intraduct*), *neuro-* (*neurocrine*), *non-* (*noncardiac*), *para-* (*paracrine*), *peri-* (*pericarp*), *post-* (*postmortem*), *pre-* (*premature*), *sub-* (*subspinal*).

Суфіксальна модель *n* + *-ic* – найпродуктивніша модель у проаналізованій групі. Словотвірна база прикметників представлена такими лексико-семантичними групами: „назва частини тіла” (*hepatic*, *pelvic*), „назва препаратів” (*allergic*, *aseptic*), „назва захворювань” (*idiopathic*, *iatrogenic*) та ін. Найбільша кількість прикметників утворена від основ іменників – назв захворювань (78 одиниць), наприклад: *cancerogenic* – канцерогенний, *cardiogenic* – кардіогенний.

У моделі *n* + *-al* основу складають іменники на позначення назви мікроорганізмів, наприклад: *virus*, *capsid*. Прикметники, утворені від таких іменників, мають такі словотвірні значення: 1) „відноситься до того, що позначено твірною основою”, 2) „характерний для того, що позначено твірною основою”, 3) „викликане тим, що позначено твірною основою”. Наприклад: *viral* – *relating to, or caused by, or characteristic of a virus*, *ribosomal* – *relating to ribosomes*.

**Продуктивні словотвірні моделі прикметників фахової мови ветеринарії
в англійській мові**

Спосіб словотворення	Структурна модель	Кількість новоутворень за даною моделлю
Суфіксація	n + -al	182
	n + -ical	25
	n + -ous	57
	n + -y	46
	n + -ive	38
	n + -ic	192
	n + -ed	46
	n + -full	4
	n + -less	4
	n + -ing	28
	n + -ent	17
	n + -ant	10
	n + -ar	34
	n + -id	22
Всього	14	705
Префіксація	ab- + a	24
	anti- + a	26
	con- + a	20
	ecto- + a	25
	endo- + a	34
	epi- + a	25
	extra- + a	14
	inter- + a	32
	intra- + a	30
	neuro- + a	18
	non- + a	12
	para- + a	22
	peri- + a	31
	post- + a	26
pre- + a	28	
sub- + a	27	
Всього	16	394
Словоскладання	n + a	126
	a + a	84
	adv + ПІІ	14
Всього	3	224
Конверсія	a → n	51
	v → n	74
Всього	2	125
Разом	35	1448

(n – іменник, v – дієслово, ПІІ – дієприкметник минулого часу)

Прикметники суфіксальної моделі *n + -ical* походять переважно від іменників лексико-семантичної групи „назви наук”. З 25 суфіксальних прикметників 15 утворено від основ зазначеної лексико-семантичної групи. Похідні аналізованого типу мають релятивне словотворче значення, наприклад: *biological* – біологічний, *pathological* – патологічний.

Твірні основи прикметників, утворені за суфіксальною моделлю *n + -y*, семантично належать до різних лексико-семантичних груп. Аналіз показав, що різноманітність лексико-семантичних груп та їх незначний обсяг робить неможливим виділенням групи твірних основ, які виявляють найбільшу словотвірну активність. Типове для досліджуваних прикметників квалікативне словотвірне значення. Наприклад: *snapshotty* – *casual or informal*. Особливістю словотвірної бази прикметників на -y з точки зору її стилістичної маркованості є те, що серед них відсутні основи, які мають термінологічний характер. Твірні іменники і прикметники з суфіксом -y належать до розмовної або нейтральної лексики.

Твірні основи прикметників, утворені за суфіксальною моделлю $n + -ed$, належать до різних лексико-семантичних груп („частини предметів”, „події” і т.д.). Стилiстична маркованість твірних основ прикметників варіює: з 46 зареєстрованих у матеріалі основ 16 належать до спеціальної лексики, решта – до загальноживованої лексики. Похідні прикметники мають аналогічну характеристику. Наприклад: *abscess – гнійник, напив, abscessed – гнійний, вражений абсцесом*.

Словотвірна активність префіксів різна. Вона визначається не лише можливістю виділити в терміні префікс, але і його здатністю утворювати нові похідні (видові) терміни, наприклад, *retrograde – ретроградний, дегенеративний*.

До наукових термінів префікси входять, як правило, у складі вихідних найменувань, що належать до суміжних із ветеринарними наук – фізики, хімії, біології, анатомії та інших, наприклад, *biomedical technology – медико-біологічна технологія*. Префікс *dis-* означає відсутність, характеризує особливість хімічної структури речовини, наприклад, *disaggregation – відсутність синтезу*. Префікс *des-* позначає усунення, характеризує речовину, в якій недостатньо кисню, наприклад, *desoxycholic acid – дезоксихольована кислота*.

Як і всі інші елементи мови, афікси зазнають змін і розширення значень. Наприклад, змін зазнав словотвірний елемент *anti-*. До початкового значення *anti-* „протиція” додалося нове – „що належить до гіпотетичного світу”, „складається з антиречовини”, наприклад, *antinucleus – антиядерний*. Зміни в значеннях афіксів відбуваються по лініях розширення і звуження значень (звуження превалює).

Як видно з наведених вище прикладів, афікси в ветеринарних термінах можуть підсилити інформацію, що міститься в корені, уточнювати інформацію, яку несе корінь, вказувати на високу якість лікарського засобу, устаткування, методу лікування.

У чистому вигляді суфіксація або префіксації зустрічається рідко. Частіше використовується суфіксально-префіксальний спосіб, наприклад, *hypernormal – патологічно збільшений, надмірний, autogenous – утогенний, periaortic – періаортальний*.

Словоскладанню належить важлива роль у системі сучасної англійської мови. Воно є не лише одним з основних джерел розвитку і поповнення словникового складу мови за рахунок функціонально-структурних одиниць, наявних в її розпорядженні, але й ефективним засобом удосконалення граматичної будови мови в цілому. Основні моделі словоскладання такі: $n + a$ (*airborne, cell-free*), $a + a$ (*honest-true*), $adv + PII$ (*long-lived, well-defined*).

Отже, на основі проведеного аналізу прикметників англійської фахової субмови ветеринарії нами були виділені такі частотні способи утворення прикметників в сучасній англійській мові: суфіксація, префіксація, словоскладання та конверсія. Було також встановлено, що префіксально утворені ветеринарні терміни поступаються в кількісному плані суфіксальним. Суфіксальний спосіб, на відміну від префіксального, частіше використовують при творенні ветеринарних термінологічних одиниць. У цілому на сучасному етапі розвитку фахової мови ветеринарії можна спостерігати збільшення семантичного потенціалу термінологічних лексем.

У перспективі плануємо встановити продуктивні словотвірні моделі іменників і дієслів у англійській фаховій мові ветеринарії.

Список літератури

1. Андреева Т.В. Роль прилагательных в пополнении словарного состава современного английского языка : дис ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Т. В. Андреева. – М., 1981. – 166 с.
2. Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека / Н. Д. Арутюнова. – М. : Наука, 1999.
3. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. – М. : Эдиториал УРСС, 2004. – 576 с.
4. Белоусова А. Р. Русско-английский, англо-русский ветеринарный словарь. Russian-English, English-Russian Veterinary Dictionary / А. Р. Белоусова, М. Г. Таршис. – М. : Колос, 2000. – 239 с.
5. Высочинский Ю.И. Конверсия – один из способов пополнения словарного состава современного английского языка : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Высочинский Ю. И. – Киев, 1969. – 220 с.
6. Земская Е. А. Очерки по исторической грамматике русского литературного языка XIX века. Изменения в словообразовании и формах существительных и прилагательных в русском литературном языке XIX века / Е. А. Земская. – М. : Наука, 1964. – 600 с.
7. Земская Е. А. Современный русский язык / Е. А. Земская. – М. : Просвещение, 1973. – 304 с.
8. Земская Е. А. Словообразование как деятельность / Е. А. Земская. – М. : Книжный дом „ЛИБРОКОМ”, 2009. – 224 с.
9. Ибрагимходжаев И. Сложение как способ образования новых и окказиональных слов в современном английском языке : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / И. Ибрагимходжаев. – М., 1979. – 219 с.
10. Иванов А. Н. Пополнение словарного состава английского языка (опыт лексикологического и социолексикологического описания) : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / А. Н. Иванов. – М., 1971. – 312 с.

11. Кубрякова Е. С. Язык и знание / Е. С. Кубрякова. – М. : Языки славянской культуры, 2004. – 555 с.
12. Леонтьева С. Ф. Отрицательные аффиксы в современном английском языке : учебное пособие по лексикологии для институтов и факультетов иностранных языков / С. Ф. Леонтьева. – М. : Менеджер, 2002. – 128 с.
13. Леонтьева Н. М. Особенности словообразования в газетно-политическом тексте : дис. ... канд. филол. наук / Н. М. Леонтьева. – М., 1976. – 190 с.
14. Новикова К. С. Деривационная продуктивность в различных терминологических системах : дис. ... канд. филол. наук / К. С. Новикова. – М., 1972. – 183 с.
15. Полужин М. М. Особенности функционирования систем префиксации в современном английском языке : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / М. М. Полужин. – М., 1975. – 296 с.
16. Сабельникова В. С. Роль конверсии как словообразовательного процесса в пополнении словарного состава современного английского языка : дис. ... канд. филол. наук / В. С. Сабельникова. – М., 1979. – 228 с.
17. Сахарный Л. В. О словообразовательной модели и ее продуктивности / Л. В. Сахарный // Лингвистический сборник. – Свердловск, 1963. – Вып. I. – С. 147-155.
18. Смирницкий А. И. Лексикология английского языка / А. И. Смирницкий. – М. : Иностр. лит., 1956. – 260 с.
19. Степанова М. Д. Вопросы морфемного анализа слова / М. Д. Степанова // Иностр. языки в школе. – М. : Просвещение, 1961. – № 1. – С. 103-113.
20. Степанова М. Д. Словообразование и семантические системы (на материале немецкого и английского языков) / М. Д. Степанова // Структурно-типологическое описание современных германских языков. – М. : Наука, 1966. – С. 114-144.
21. Степанова М. Д. Вопросы нормы и системы в словообразовании / М. Д. Степанова // Иностр. языки в школе. – М. : Просвещение, 1979. – № 6. – С. 5-10.
22. Трибунская В. Н. Ономазиологические аспекты активного словообразования в общественно-политическом тексте : дис. ... канд. филол. наук / В. Н. Трибунская. – М., 1980. – 249 с.
23. Халилова Е. Ю. Опыт исследования продуктивных префиксов в современном английском языке : автореф. дис. ... канд. филол. наук / Е. Ю. Халилова. – М., 1969. – 31 с.
24. Хахам Л. А. Основные типы новообразования в современном английском языке и способы их перевода на русский язык : дис. ... канд. филол. наук / Л. А. Хахам. – М., 1967. – 252 с.
25. Шевченко Г. Н. Продуктивность модели морфологически сложных глаголов с первым субстантивным элементом типа to baby-sit в современном английском языке : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Г. Н. Шевченко. – М., 1976. – 184 с.
26. Шевченко Г. Н. Два типа продуктивности в области словообразования / Г. Н. Шевченко // Морфемная и словообразовательная структура слова. – Калинин, 1979. – С. 124-128.
27. Akhmanova O. S. Patterns and Productivity / O. S. Akhmanova. – Moscow: MGY, 1973. – 146 p.
28. Barber Ch. The Story of Language / Ch. Barber. – London : Pan Books, 1972. – 294 p.
29. Cannon G. 6000 words: A Supplement to Webster's Third New International Dictionary / G. Cannon // Language. – June 1978. – Vol. 54. – № 2. – P. 446-448.
30. Dokulil M. Tvoreni slov v cestine / M. Dokulil. – Praha, 1962. – 263 p.
31. Nelson R. W. Small Animal Internal Medicine / R. W. Nelson, C. G. Couto. – St. Louis ; Missouri : Mosby, Inc., 1998. – 1417 p.
32. Potter S. New Words and Meanings in Current English / S. Potter // Praxes Neusprachlichen Unterricht. – 1971. – № 2. – Bd. 18. – P. 143-147.
33. Price E. O. Animal domestication and behavior / E. O. Price. – UK : Biddles Ltd., 2002. – 297 p.
34. Simonini R. S. Word-Making in Present-Day English / R. S. Simonini // English Journal. – 1966. – Vol. LV. – № 6. – P. 752-757.

Д.В. Байсан (Острог)

Деякі аспекти концептуального аналізу СВОБОДИ у німецькій мові

Розглянуто деякі аспекти концептуального аналізу СВОБОДИ в німецькій мові. Подано визначення концептуального аналізу та концептуальної метафори та здійснено опис концептуальних метафор, пов'язаних із німецьким словом Freiheit.

Ключові слова: *концептуальний аналіз, концептуальна метафора, корелят, референт, домен.*